

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การศึกษาระบบวันตามความเชื่อในปักขทินล้านนา

ผู้เขียน

นายสนั่น ธรรมธิ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณกรรมล้านนา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ จัดประเภทของระบบวันและวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับระบบวันในปักขทินล้านนาโดยใช้เอกสารชั้นต้นทั้งหมด ๑๑๒ ฉบับ แบ่งเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มแรก เป็นเอกสาร โบราณประเภทพิบสา ซึ่งมีเนื้อหาเป็นตำราพรหมชาติจำนวน ๑๖ ฉบับ กลุ่มที่สอง เป็นเอกสาร โบราณทั้งประเภทพิบสาและใบลาน ซึ่งมีเนื้อหาเป็นตำราโหราศาสตร์จำนวน ๙๖ ฉบับ ทั้งนี้ เนื้อหาทั้ง ๒ กลุ่มอาจปรากฏร่วมกันโดยสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาอื่น ๆ ของเอกสารทั้ง ๒ กลุ่มได้ด้วย

กลุ่มตำราพรหมชาติ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพยากรณ์ชีวิตหรือโชคชะตาของผู้เกิดในวัน เดือน ปีต่าง ๆ หรือปี ๑๒ นักษัตร ซึ่งจำแนกเป็น ๓ กลุ่มย่อย คือ การระบุนามประจำวันเกิด ความเป็นมาในอดีตชาติ การทำนายลักษณะอุปนิสัยและอนาคต

กลุ่มโหราศาสตร์ เป็นเนื้อหาที่ว่าด้วยระบบวันตามความเชื่อของชาวล้านนา โดยจำแนกได้เป็น ๕ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มวันเกี่ยวกับเกษตรกรรม กลุ่มวันเกี่ยวกับเกษตรสถาน กลุ่มวันเกี่ยวกับการเดินทาง กลุ่มวันเกี่ยวกับวิถีชีวิต และกลุ่มวันเป็นมงคลและอัปมงคล

แนวความคิดเกี่ยวกับระบบวันแสดงภาพสะท้อนลักษณะของสังคม ๔ ประการ คือ เป็นสังคมเกษตรกรรมที่พึ่งพาธรรมชาติสูง มีค่านิยมและโลกทัศน์ที่สัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาและการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการจัดระเบียบและแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และมีการเรียนรู้และปรับตัว

Thesis Title A Study of the Day System as Used in Pakkhateun Lanna
Author Mr. Sanan Thamthi
Degree Master of Arts (Lan Na Language and Literature)
Thesis Advisor Assoc. Prof. Songsak Prangwatanakun

ABSTRACT

The objective of this study is to analyze and categorize the contents of the Day System as used in Pakkhateun Lanna based on 112 manuscripts which are divided into 2 groups. The first group consists of 16 manuscripts. The second group comprises 96 manuscripts.

The study results showed that the contents of Pakkhateun Lanna are made up of 2 groups, which are Prommachat and Astrology.

The Prommachat group focused on fortune forecasting of people related to their birth date, including an explanation about their backgrounds, characteristics and future lives.

The Astrology group focused on the Day System regarding the beliefs of Lanna people. This group is divided into 5 sub-groups comprising agricultural days, habitational days, traveling days, ways of life days, and auspicious and inauspicious days.

The concept of the Lanna Day System reflected Lanna social context, which are nature-reliance, value and a worldview based on religious belief, rules and regulations, and learning by experiences and adaptation.